

**KRAJSKÁ
HYGIENICKÁ STANICE
MORAVSKOSLEZSKÉHO
KRAJE SE SÍDLEM
V OSTRAVĚ**

Historie odboru hygieny výživy za 60 let trvání hygienické služby

MVDr. Renáta Brablcová a kol. pracovníků HV

Odbor HV a PBU

Telefon: 595138138

Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě

Na Bělidle 7, 702 00 Ostrava tel: 595 138 111, fax: 595 138 109 www.khsova.cz, podatelna@khsova.cz

Historie HYGIENY

Hygieia (řecky Ὑγιεία) nebo **Hygeia** (řecky Ὑγεία) byla v řecké mytologii dcera boha Asklépia a Epione.

Byla bohyní zdraví, čistoty a také bohyně Měsíce. Z jejího jména je odvozené moderní slovo **hygiena**.

Sestry **Meditrine** a **Panakeia** symbolizovaly jednotlivé stránky zdraví: léčení a hojení, bratr **Telesforos** představoval síly uzdravení.

Panakeia je kromě bohyně lékařů také bohyně čarodějnic.

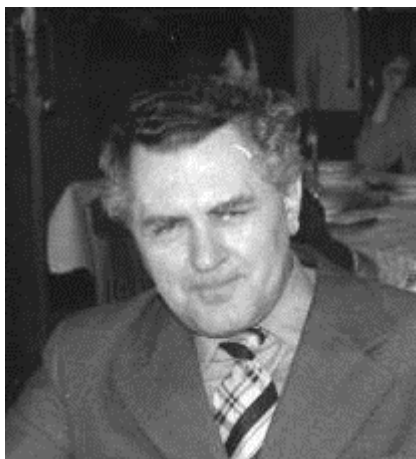
Součástí jejich soch nebo obrazů je **had**, který omotává její tělo a je **symbolem léčení**. Dalším symbolem je **miska**, ze které had pije nebo někdy také roh hojnosti.

Hippokratés z Kóu, byl nejslavnější lékař starověku a „otec medicíny“, zakladatel racionálního lékařství.

Hippokratova přísaha začíná (také) přísahou na Hygieiu.

Náplň práce hygieniků: pečovat a dbát o zdraví národa...

- **MUDr. Alois Kunčar**, vedoucí oddělení Hygieny výživy MěHS Ostrava, pak okresní hygienik v Karviné (1964)

- **MUDr. Jan Keřka**, vedoucí oddělení Hygieny výživy OHS Karviná; člen Společnosti pro výživu

...z dalších osobností hygieny výživy...

- Halavičová Dagmar (NJ)
- Helštýnová Růžena (KA)
- Kahánková Miroslava (NJ)
- Kaňáková Libuše (OV)
- Mikulová Soňa, MUDr. (OV)
- Novotná Gita (OV)
- Pírek Jan, MVDr. (BR)
- Sztwiertnia Petr, MVDr. (OP)
- Trojek Vladimír, MUDr. (OP)
- Zajícová Miroslava, MVDr (NJ)
- Žurková Zdeňka (KA)

a další a další...

Jedna z budov hygieny – 50. léta

.....současnost

Zájezd pracovníků hygieny

... Společné sportovní vyžití od 50. let do současnosti (lední hokej, výstup na Čantoryji, bowling)

Sloučení KHS a MěHS v Ostravě - 1992

- V roce 1992 došlo v Ostravě ke sloučení Městské hygienické stanice a Krajské hygienické stanice.
- Jednalo se o experiment, který byl proveden v rámci ČR pouze v Ostravě.

Dny zdraví

- V devadesátých letech KHS a OHS organizovaly akce pro veřejnost - Dny zdraví
- Hygiena výživy prezentovala svoji činnost a přispěla ke zvýšení povědomí občanů o bezpečnosti potravin
 - Kvízy, postery, fotografie a praktické rady při nákupu potravin i přípravě pokrmů v domácnostech

Povodně 1997

- Rok 1997 znamenal pro odbor hygieny výživy, stejně jako pro celou hygienickou službu, zatěžkávací zkoušku s ohledem na rozsáhlé povodně, které náš kraj postihly.

Poradny zdraví 1992-2002

- Poradny zdraví byly jedním z oddělení KHS a OHS, které mimo jiné zajišťovaly poradenské služby v oblasti zdravé výživy a prevence obezity

Poradna zdraví OHS Karviná

- vyšetření na reflatronu (cholesterol, glykémie, triglyceridy, HDL...)

Moravské dny hygieny výživy 1997 - 2010

- Konference **Moravské dny hygieny výživy** byly pořádány ve spolupráci s veterináři
- Proběhlo 13 ročníků

PBU - 2003

- Od roku 2003 se součástí odboru hygieny výživy stává oddělení předmětů běžného užívání, které se zabývá
 - kosmetickými prostředky
 - materiály a předměty určenými pro styk s potravinami
 - hračkami a výrobky pro děti do 3 let

Rozvoj soukromého podnikání

- Zlomový byl začátek 90 let, kdy probíhala tzv. „malá privatizace“ a došlo k raketovému nástupu soukromého podnikání
- Velkou část práce hygieniků výživy tvořilo **posuzování a schvalování nových potravinářských provozoven**

Hygiena výživy na počátku 21.století

- V důsledku změn legislativy nastalo koncem devadesátých let přerozdělení kompetencí mezi dozorovými orgány v ČR v oblasti bezpečnosti potravin (zákon 110/1997 Sb.)
- Pracovníci hygieny výživy kontrolují především **provozovny stravovacích služeb**
 - restaurace, bufety, bistra
 - kavárny, cukrárny, pivnice
 - závodní kuchyně, jídelny, kantýny
 - stravovací provozy ve zdravotnictví
 - stánky s občerstvením

Oblasti činnosti hygieny výživy

- **prevence vzniku a šíření infekčních onemocnění z potravin, tzv. preventivní hygienický dozor**
 - jedná se o posouzení provozovny z hlediska její vhodnosti k výrobě pokrmů, kdy je hodnocen stavebně technický stav, technologické vybavení a postupy výroby
- **šetření příčin vzniku infekčního onemocnění a zdravotních potíží po konzumaci potravin**
 - šetření probíhají v ohnisku nákazy a jsou cíleně zaměřeny na odhalení zdroje a cesty přenosu onemocnění
- **plánované kontroly, tzv. běžný hygienický dozor**
 - při kontrole se ověřuje, zda provozovatel dodržuje požadavky legislativy a zásady správné výrobní praxe; kontroly jsou vykonávány plánovitě, s frekvencí podle rizikovosti provozů; důvodem je opět prevence onemocnění z potravin

Výsledky kontrolní činnosti

- Každoročně je pracovníky oddělení HV
 - provedeno cca 3500 kontrol ve stravovacích zařízeních
 - odebráno cca 500 vzorků potravin a stěrů z prostředí
 - šetřeno cca 200 podnětů a epidemiologických situací
 - uloženo cca 1500 sankcí ve výši několika milionů Kč

...přístup provozovatelů potravinářských zařízení k podnikání byl a je různý...

...někdy už vchod do restaurace ledacos napoví...

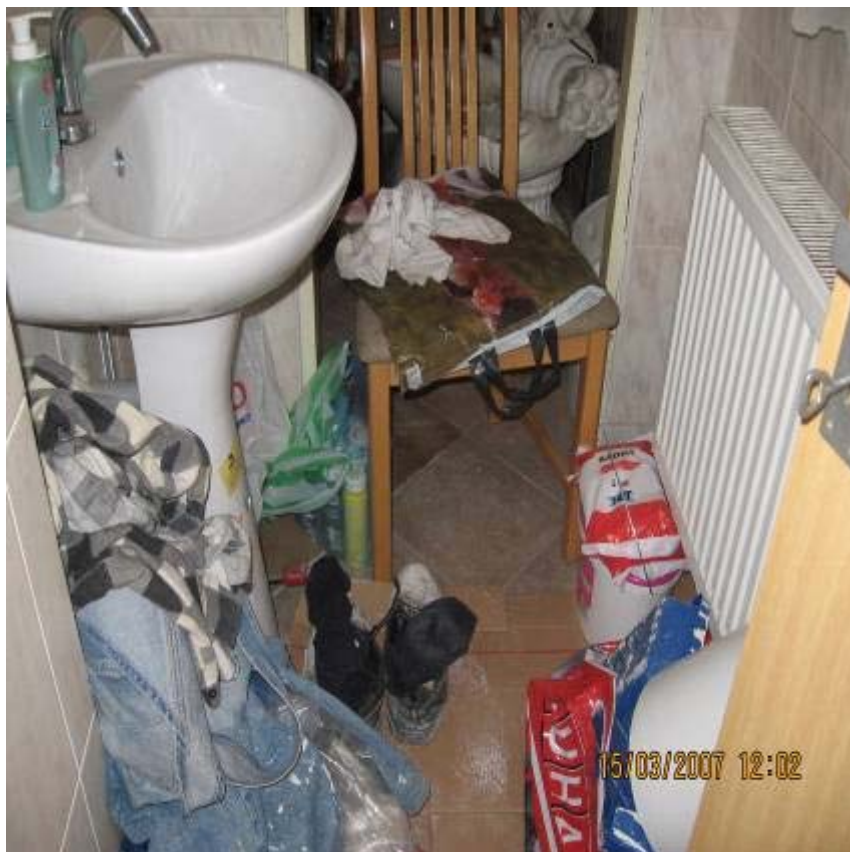

- ...do naší hospůdky vedou jen tři schůdky...

...hospůdka bývá z pohledu hosta pěkná a útulná...

...v zázemí některých provozoven to však vypadá jinak...

**...nejvíce nás těší, když po kontrole
dojde ke zlepšení...**

...někdy tomu říkáme poeticky „proměny“...

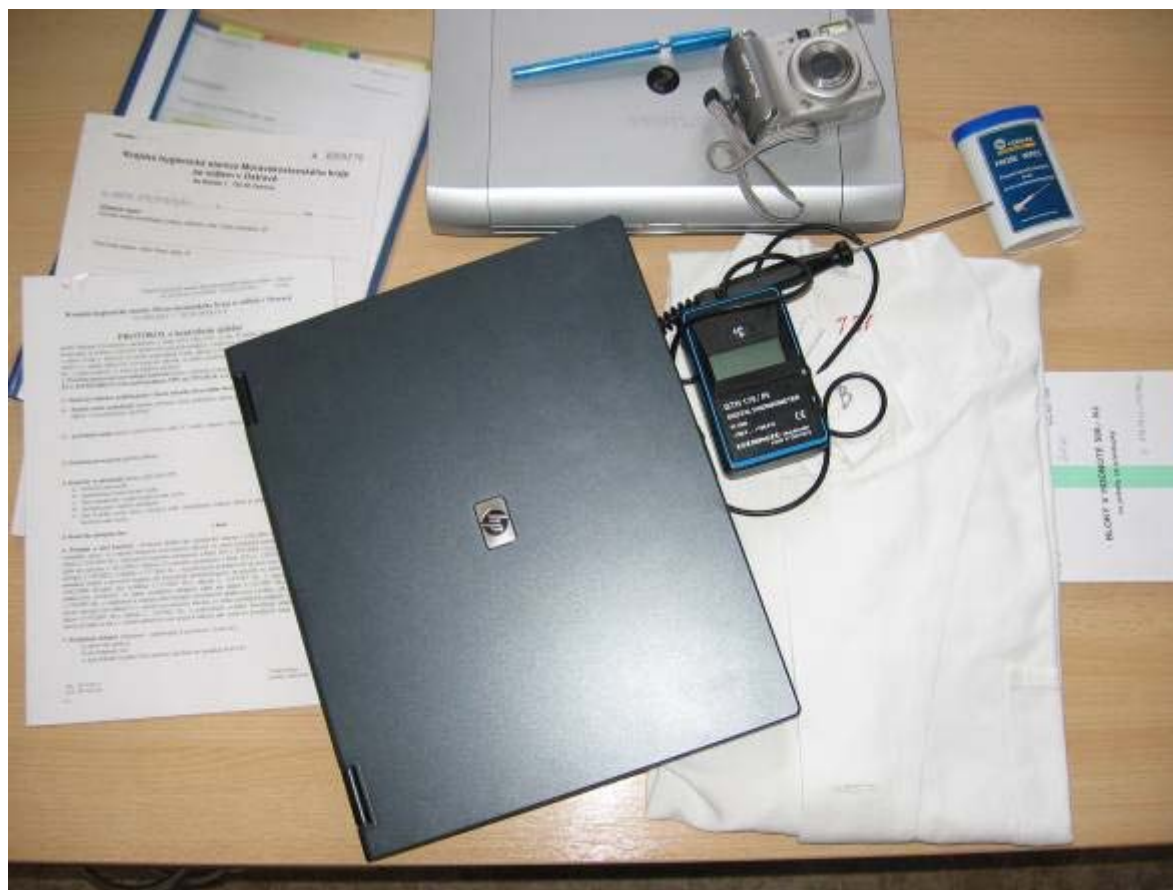

V průběhu let se zvyšují také nároky na pracovníky hygieny výživy

Vybavení terénního pracovníka
v osmdesátých letech minulého století

...a vybavení téhož terénního pracovníka v roce 2012

Ochranný oděv v případě mimořádných šetření

A co dodat závěrem?

- Dobré jídlo je základem dobrého zdraví i dobré nálady...